



พ/ร/๓๕๖

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

รายงานการประชุม

คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖

วันศุกร์ที่ ๓๐ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๖ เวลา ๑๐.๐๐ น.

ณ ห้องประชุม ๓๐๑ ตึกบัญชาการ ๑ ทำเนียบรัฐบาล

ผู้มาประชุม

- | | |
|---|------------------|
| ๑. รองนายกรัฐมนตรีซึ่งนายกรัฐมนตรีมอบหมาย
พลตำรวจเอกประชา พรหมนอก | ประธานกรรมการ |
| ๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
นายชัยเกษม นิติสิริ | รองประธานกรรมการ |
| ๓. ปลัดกระทรวงยุติธรรม
นายกิตติพงษ์ กิตยารักษ์ | กรรมการ |
| ๔. ปลัดกระทรวงการคลัง
นายปัญญา ฉายะจินดาวงศ์ (ผู้แทน) | กรรมการ |
| ๕. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
นายชำนาญวิทย์ เตรัตน์ (ผู้แทน) | กรรมการ |
| ๖. ปลัดกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
นายไชยยันต์ พิงเกียรติไพโรจน์ | กรรมการ |
| ๗. อัยการสูงสุด
นายเดชอุดม วีระวานิช (ผู้แทน) | กรรมการ |
| ๘. เจ้ากรมพระธรรมนูญ
พลเอกรัตนพันธ์ ไรจน์ภิรมย์ | กรรมการ |
| ๙. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
พลตำรวจเอก เอก อังสนานนท์ (ผู้แทน) | กรรมการ |
| ๑๐. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
นายนิพนธ์ ะกะมี (ผู้แทน) | กรรมการ |
| ๑๑. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
นายณรงค์ รัฐอมฤต | กรรมการ |
| ๑๒. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
ร้อยตำรวจเอกหญิงสุวนีย์ แสงวงษ์ (ผู้แทน) | กรรมการ |
| ๑๓. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
นายณรงค์ รัตนานุกูล (ผู้แทน) | กรรมการ |

/๑๔. เลขาธิการ...

๑๔. เลขธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
นางเพ็ญจา อ่อนชิต (ผู้แทน) กรรมการ
๑๕. เลขธิการคณะรัฐมนตรี
นายอำนาจ พัวเวส (ผู้แทน) กรรมการ
๑๖. เลขธิการสำนักงานศาลปกครอง
นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม กรรมการ
๑๗. เลขธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
นายชาญณรงค์ ปราณจิตต์ (ผู้แทน) กรรมการ
๑๘. เลขธิการเนติบัณฑิตยสภา
นายศิริชัย จิระบุญศรี (ผู้แทน) กรรมการ
๑๙. นายกสภานายความ
นายพลศักดิ์ บุญชู (ผู้แทน) กรรมการ
๒๐. ผู้แทนกระทรวงยุติธรรม
นายธวัชชัย ไทยเขียว กรรมการ
๒๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
นางสาวนงนารถ เพชรสม กรรมการ
๒๒. ผู้แทนสำนักงานประมง
นายธนา จานุสรณ์ กรรมการ
๒๓. นายเจียม เสาวภา
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย กรรมการ
๒๔. ศาสตราจารย์พิเศษ เรวัต ฉ่ำเฉลิม
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านบริหารงานยุติธรรม กรรมการ
๒๕. ศาสตราจารย์พิเศษ พลตำรวจเอก ดร.ฉัตร สัตถิพันธุ์
ผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชญาวิทยา กรรมการ
๒๖. คณะบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า สถาบันการศึกษาของรัฐ
คณะบดีคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
รองศาสตราจารย์ณรงค์ ใจหาญ กรรมการ
๒๗. คณะบดีคณะนิติศาสตร์หรือเทียบเท่า สถาบันการศึกษาของเอกชน
คณะบดีคณะนิติศาสตร์ปริทัศน์ พนมยงค์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ธานี วรภัทร์ (ผู้แทน) กรรมการ
๒๘. ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายวิทยา สุริยะวงศ์ เลขานุการ
๒๙. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายสมณ พรหมรส ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๐. รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
นายวัลลภ นาคบัว ผู้ช่วยเลขานุการ

/ผู้เข้าร่วมประชุม...



ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. พลตำรวจตรีเกษม รัตนสุนทร
๒. พันเอกสุรพงษ์ เปรมบุญญิติ
๓. นายชาติรี จันทรเพ็ญ
๔. นายตฤพล ชื่นอารมณ
๕. นางสาวนันทรัศม์ เทพดลไชย
๖. นางสาวดวงหทัย แนวพนิช
๗. นายสายชล ยังรอด
๘. นายไชยสุวัฒน์ กุงเงิน
๙. นางสาวปริยานุช จริงจิตร
๑๐. พันตำรวจตรีชวณันต์ เจนการ
๑๑. นายวัฒนากร สันนัย
๑๒. นางสาวปริยานุช สันติวงษ์
๑๓. นางสาวชีวิรัตน์ สุมงคล
๑๔. นายวิษณุวุฒิ ศุภพิพัฒน์

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
กรมพระธรรมคุณ
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม
สำนักงานกิจการยุติธรรม

เริ่มประชุมเวลา ๑๐:๑๕ น.

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งให้ที่ประชุมทราบ

พลตำรวจเอกประจำ พรหมนอก รองนายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๓/๒๕๕๖ และกล่าวขอบคุณคณะกรรมการฯ ทุกท่านที่เข้าร่วมประชุมในวันนี้

มติที่ประชุม รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุม

นายวิทยา สุริยะวงศ์ ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ได้ขอให้ที่ประชุมฯ พิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๕๖ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ ณ ห้อง Lotus ๗ โรงแรม Centara Grand at Central World ซึ่งฝ่ายเลขานุการฯ ได้จัดส่งรายงานการประชุมดังกล่าวให้คณะกรรมการฯ แล้วตามหนังสือคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ที่ ยธ ๐๙๐๒/๕๒๐, ๕๒๒-๕๒๓ และ ๕๒๕ ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๖ ซึ่งปรากฏว่าไม่มีกรรมการท่านใดขอแก้ไข

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายถึงปัญหาข้อขัดแย้งต่างๆ ที่เกิดขึ้นภายในสังคม เช่น การรักษาวินัยจราจร การปิดถนนประท้วง เป็นต้น ซึ่งบทบาทของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญในการวางนโยบายเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาต่างๆ ดังนั้น ควรมีการประชุมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง เพื่อตรวจสอบกลไกการพัฒนากระบวนการบริหารงานยุติธรรม และขับเคลื่อนกระบวนการยุติธรรม รวมถึงกำหนดมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายให้เกิดขึ้นอย่างเข้มงวด

/มติที่ประชุม...



มติที่ประชุม รับรองรายงานการประชุม และเห็นชอบให้มีการประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติเป็นประจำอย่างต่อเนื่องทุก ๒ เดือน

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเพื่อทราบ

๓.๑ ความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการชุดต่างๆ

นายจิตยา สุริยะวงศ์ เลขาธิการฯ ได้รายงานความคืบหน้าการดำเนินงานของคณะอนุกรรมการในคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ จำนวน ๗ คณะ ดังนี้

๑) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและติดตามการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนและติดตามการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติได้จัดทำร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ โดยได้มีการจัดประชุม และวิพากษ์แผนแม่บทฯ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาคซึ่งประกอบด้วยพื้นที่จังหวัดขอนแก่น เชียงใหม่ สงขลา และกรุงเทพมหานคร เพื่อเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้แสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ เพื่อปรับปรุง แก้ไขเพิ่มเติมร่างแผนแม่บทฯ โดยจะได้นำเสนอเป็นวาระที่ ๔ เพื่อพิจารณาต่อไป

๒) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม

คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรมร่วมกับคณะที่ปรึกษาจากสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ได้ดำเนินการจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๖ - ๒๕๕๙ ซึ่งผ่านกระบวนการวิเคราะห์ ประเมินสถานะความพร้อมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งระดมความคิดเห็นจากผู้เกี่ยวข้องทุกระดับเพื่อกำหนดแนวทาง เป้าหมาย และยุทธศาสตร์ ในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ซึ่งความคืบหน้าในการจัดทำร่างแผนแม่บทเทคโนโลยีฯ อยู่ระหว่างการรวบรวมและสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความครบถ้วนสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๓) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนงานวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมในการนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาระบบงานในกระบวนการยุติธรรม

คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนงานวิจัย เพื่อสร้างนวัตกรรมในการนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาระบบงานในกระบวนการยุติธรรม มีผลความคืบหน้า ดังนี้

- การจัดทำร่างแผนแม่บทวิจัยเพื่อพัฒนาระบบงานยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ คณะอนุกรรมการฯ ได้ยกร่างแผนแม่บทวิจัยเพื่อพัฒนาระบบงานยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ โดยกำหนดให้มีความสอดคล้องกับแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐

- การจัดทำฐานข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยด้านกระบวนการยุติธรรม ฝ่ายเลขาธิการฯ ได้รวบรวมงานวิจัยด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการกำหนดทิศทางการจัดทำร่างแผนแม่บทวิจัยเพื่อพัฒนาระบบงานยุติธรรม พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๕๙ และไม่ให้เกิดการวิจัยซ้ำซ้อน โดยได้ดำเนินการสืบค้นข้อมูลผ่านระบบอินเทอร์เน็ต และติดต่อสอบถามผ่านหน่วยงานต่างๆ ซึ่งในเบื้องต้นได้ทำการสืบค้นเฉพาะงานวิจัยของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม และวิทยานิพนธ์ที่ได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกิจการยุติธรรม

/การวิจัยเพื่อ...

• การวิจัยเพื่อพัฒนากฎหมายกระบวนการยุติธรรมและการบังคับใช้กฎหมายเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการศึกษาทบทวนกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยและกลุ่มประเทศอาเซียน เพื่อรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ในปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ซึ่งสอดคล้องกับร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ โดยได้ทำการศึกษาวิจัยใน ๓ มิติสำคัญ คือ

(๑) การศึกษาทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรมทางแพ่งและพาณิชย์

(๒) การศึกษาทบทวนกฎหมายปกครองและกระบวนการยุติธรรมทางปกครอง

(๓) การศึกษาทบทวนกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมทางอาญา และความพร้อมในเรื่องทางอาญาของภูมิภาคอาเซียน

๔) คณะอนุกรรมการพัฒนานโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้

คณะอนุกรรมการพัฒนานโยบายและประสานงานกระบวนการยุติธรรมจังหวัดชายแดนภาคใต้ ได้มีการจัดประชุมระดมความคิดเห็นถึงปัญหา อุปสรรค ของการบริหารงานยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทบทวนแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบกระบวนการยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ โดยสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

ปัญหาอุปสรรคของการบริหารงานยุติธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พบว่า ยังคงมีปัญหาในการขับเคลื่อนนโยบายสู่การปฏิบัติ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย ปัญหาด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมขาดการประสานงานในลักษณะบูรณาการที่เป็นเอกภาพ การบริหารจัดการด้านงบประมาณที่ไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และขาดการประเมินผลโครงการที่มีประสิทธิภาพ

ทั้งนี้ ที่ประชุมได้มีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข โดยการพัฒนากระบวนการสอบสวนให้มีประสิทธิภาพ พัฒนาและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการยุติธรรมเชิงรุก วางระบบการจัดการด้านข้อมูลข่าวสารและการสื่อสารสาธารณะ บริหารจัดการในเรื่องระยะเวลาในงานยุติธรรม และพัฒนาระบบการเยียวยาฟื้นฟูผู้ได้รับผลกระทบให้มีประสิทธิภาพและรวดเร็ว

๕) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบยุติธรรมทางเลือกและการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง มีความคืบหน้าในการดำเนินงาน ดังนี้

• กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานและแผนการจัดประชุมคณะอนุกรรมการพัฒนาระบบยุติธรรมทางเลือกและการใช้มาตรการลงโทษระดับกลาง

คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานโดยระยะแรกเห็นควรผลักดันโครงการผลักดันการใช้งานระบบควบคุมผู้ต้องขังด้วยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (Electronic Monitoring - EM) ให้เกิดผลเป็นรูปธรรมในประเทศไทย ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและข้อเสนอแนะจากที่ประชุมคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

• การจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร

ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการจัดทำทะเบียนประวัติอาชญากร โดยจะพิจารณาชื่อทะเบียนประวัติอาชญากร พร้อมทั้งแนวทางในการจัดทำทะเบียนประวัติ การจัดเก็บข้อมูล การเปิดเผยข้อมูลที่เป็นระบบและไม่เป็นการตัดสิทธิของผู้มีประวัติในการประกอบอาชีพ

/๖) คณะอนุกรรมการ...

๖) คณะอนุกรรมการพัฒนากระบวนการยุติธรรมเพื่อพัฒนาศักยภาพของประเทศ มีความคืบหน้าในการดำเนินงาน ดังนี้

- กำหนดกรอบการดำเนินงานในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง และพาณิชย์ คณะอนุกรรมการฯ ได้กำหนดทิศทางการดำเนินงาน โดยแบ่งเป็น ๔ ประเด็นสำคัญ ตามหลักของกระบวนการพิจารณาคดีทางแพ่งและพาณิชย์ ดังนี้

- (๑) การพัฒนาไกล่เกลี่ยข้อพิพาททั้งภายในศาลและภายนอกศาล
- (๒) การพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการพิจารณาคดี
- (๓) การปรับปรุงกระบวนการบังคับคดี
- (๔) การปรับปรุงกระบวนการบังคับชำระหนี้

- การรวบรวมข้อมูล หรือดัชนีแสดงมาตรฐานด้านระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ฝ่ายเลขานุการคณะอนุกรรมการฯ ได้ดำเนินการรวบรวมสถิติข้อมูลกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง และดัชนีแสดงมาตรฐานด้านระยะเวลาในการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

- การปรับปรุงพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค

พ.ศ. ๒๕๓๔

คณะอนุกรรมการฯ ได้มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ รวบรวมข้อมูลและงานวิจัยต่างๆ เพื่อศึกษาถึงความเหมาะสมของการใช้พระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พ.ศ. ๒๕๓๔ ทั้งนี้ ได้มีการประสานกับสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อขอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพระราชบัญญัตินี้ เพื่อจะกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อไป

๗) คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

คณะอนุกรรมการกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม ได้ประสานงานกับสำนักงานศาลยุติธรรมเกี่ยวกับแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศาลยุติธรรม และหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อศึกษาและรวบรวมประเด็นปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน เพื่อนำไปกำหนดยุทธศาสตร์และแผนงานในการเตรียมความพร้อมและรองรับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรม

นอกจากนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ ได้รวบรวมและศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดตั้งศาลชั้นต้นและแผนกคดีในศาลยุติธรรมทั้งหมด โดยได้นำนโยบายของกระทรวงมหาดไทย ในส่วนของแผนการตั้งจังหวัดใหม่มาเป็นข้อมูลประกอบ และจัดทำแผนเร่งด่วนสำหรับกรณีของศาลชั้นต้นที่มีพระราชบัญญัติจัดตั้งหรือมีพระราชกฤษฎีกาเปิดทำการศาลแล้ว

ประเด็นอภิปราย ที่ประชุมได้มีการอภิปรายถึงประเด็นในการพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งประธานกรรมการฯ ได้มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาเรื่องการบริหารจัดการระบบงานยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรม ทั้งในเชิงระบบและบูรณาการระหว่างหน่วยงานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนผลักดันให้มีองค์กรยุติธรรมส่วนหน้า เพื่อตอบสนองข้อเรียกร้องของประชาชนในพื้นที่ โดยอาจจะกำหนดเป็นโครงการนำร่อง (Pilot Project) ขับเคลื่อนงานยุติธรรมพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมในการให้ความรู้ทางด้านกฎหมายแก่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานด้านกระบวนการยุติธรรม

/มติที่ประชุม...

มติที่ประชุม

รับทราบ

๓.๒ โครงการสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา

นายวัลลภ นาคบัว รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า สำนักงานกิจการยุติธรรมร่วมกับโรงเรียนนายร้อยตำรวจ จัดทำโครงการสำรวจข้อมูลการกระทำผิดซ้ำของผู้ที่เคยตกเป็นผู้ต้องหาในคดีอาญา โดยได้ทำการศึกษาวิจัยและวิเคราะห์ผลการติดตามประวัติการกระทำผิดของผู้ต้องหาย้อนหลังในกลุ่มฐานความผิดหลัก ได้แก่ ผู้ต้องหาคดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย ผู้ต้องหาคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และผู้ต้องหาคดียาเสพติด ซึ่งมีรายละเอียดที่สำคัญ ดังนี้

• ขอบเขตและวิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยเก็บรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างจากกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กรมราชทัณฑ์ และกรมคุมประพฤติ ในช่วงระยะเวลา พ.ศ. ๒๕๕๐ - ๒๕๕๒ และได้นำข้อมูลดังกล่าวไปตรวจสอบซ้ำจากข้อมูลการจับกุมผู้ต้องหาในฐานข้อมูลประวัติอาชญากรรม (Criminal Database System-CDS) กองทะเบียนประวัติอาชญากรรม สำนักงานตำรวจแห่งชาติ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า

กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน

กลุ่มตัวอย่างในฐานความผิดเดิมที่มีการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๓ ปี นับจากพ้นโทษ มีเด็กและเยาวชนกลับมาก่อกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมในคดียาเสพติดมากที่สุด คือ ร้อยละ ๓๘.๕ รองลงมา คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ร้อยละ ๒๑.๗ และน้อยที่สุด คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย ร้อยละ ๔.๕

กรมราชทัณฑ์

กลุ่มตัวอย่างในฐานความผิดเดิมที่มีการกระทำผิดซ้ำภายในระยะเวลา ๓ ปี นับจากพ้นโทษ มีเด็กและเยาวชนกลับมาก่อกระทำผิดซ้ำในฐานความผิดเดิมในคดียาเสพติดมากที่สุด คือ ร้อยละ ๓๙.๒ รองลงมา คดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ร้อยละ ๔.๐ และน้อยที่สุด คดีประทุษร้ายต่อชีวิตร่างกาย ร้อยละ ๐.๓

กรมคุมประพฤติ

กรมคุมประพฤติได้ทำการประเมินการกระทำผิดซ้ำในช่วงระยะเวลาตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๗ - ๒๕๕๕ แต่ข้อมูลดังกล่าวไม่ได้มีการแยกฐานความผิดเช่นเดียวกับกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และกรมราชทัณฑ์ โดยผลการกระทำผิดซ้ำของผู้พ้นการคุมประพฤติระหว่างปี พ.ศ. ๒๕๕๑ - ๒๕๕๕ พบว่ามีการกระทำผิดซ้ำเพิ่มขึ้น ซึ่งในปี พ.ศ. ๒๕๕๕ ผู้พ้นการคุมความประพฤติที่กระทำผิดซ้ำมีร้อยละ ๒๐.๘๖

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายถึงประเด็นดังกล่าว สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. เนื่องจากนายกรัฐมนตรีได้ให้ความสำคัญกับการกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จของการบริหารจัดการด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสถิติข้อมูลที่ได้ทำการศึกษาวิจัยสามารถนำมาพัฒนาเป็นสถิติอาชญากรรมที่ครบถ้วนสมบูรณ์ (White Paper On Crime) ซึ่งในหลายประเทศได้ดำเนินการจัดทำเป็นประจำทุกปี แต่สำหรับประเทศไทยยังไม่มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบในส่วนนี้ ทั้งนี้ สามารถนำมากำหนดเป็นบทบาทและภารกิจหลักของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นการเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ประเทศในเรื่องตัวชี้วัดการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม (Access to Justice) ของประชาชน

๗๒. นอกจากจากการ...

๒. นอกจากการลดสถิติการกระทำความผิดซ้ำแล้ว ควรให้ความสำคัญกับการป้องกันอาชญากรรมเพื่อลดปัญหาอาชญากรรม ทั้งนี้ ผู้ว่าราชการจังหวัด ถือได้ว่ามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนให้เกิดผลสำเร็จขึ้นอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งคณะกรรมการฯ อาจประกาศนโยบายป้องกันและปราบปรามปัญหาอาชญากรรมให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรับไปดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

๓. คณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติควรมีเวทีสำหรับทุกภาคส่วนในการให้ข้อคิดเห็น หรือข้อเสนอแนะต่อการแก้ไขปัญหาหรือการพัฒนากระบวนการบริหารงานยุติธรรม ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ จะต้องกำหนดกรอบในการอภิปรายที่ชัดเจน โดยสังเคราะห์จากข้อมูลหรือรายงานการศึกษาวิจัยที่มี พร้อมทั้งกำหนดผู้ดำเนินการอภิปรายที่มีความสามารถในการกระตุ้นให้เกิดการมีส่วนร่วม

๔. ควรมีการกำหนดค่านิยมที่ชัดเจนสำหรับการจัดเก็บฐานข้อมูลของแต่ละหน่วยงาน

มติที่ประชุม รับทราบ และเห็นชอบให้มีการแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อจัดทำสถิติและตัวชี้วัดด้านกระบวนการยุติธรรม

๓.๓ การชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองในระบบศาลคู่ของประเทศไทย

นายวิทยา สุริยะวงศ์ เลขานุการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า ตามที่สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดโครงการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการดำเนินงานของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ เมื่อวันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๕๖ โดยโครงการดังกล่าวได้รับเกียรติจากอดีตประธานกรรมการฯ (ร้อยตำรวจเอกเฉลิม อยู่บำรุง) เป็นประธานกล่าวเปิดงานและปาฐกถาพิเศษ ซึ่งมีคำกล่าวตอนหนึ่งที่เกี่ยวข้องกับระบบศาลคู่ที่อาจจะกระทบต่อการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ สำนักงานศาลปกครอง ได้มีหนังสือที่ ศป ๐๐๑๙/๒๘๙๕ ลงวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๕๖ ชี้แจงข้อเท็จจริงและแนวคิดเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของศาลปกครองในการอำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองในระบบศาลคู่ของประเทศไทย

นายดิเรกฤทธิ์ เจนครองธรรม เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง ได้ชี้แจงถึงแนวคิดและข้อเท็จจริงในประเด็นเกี่ยวกับเหตุผลความจำเป็นที่ต้องมีศาลปกครองในประเทศไทย และการทำหน้าที่อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครอง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

๑) ความจำเป็นที่ต้องมีการจัดตั้ง “ศาลปกครอง” ขึ้นในประเทศ

ประการแรก เพื่อทำหน้าที่ในการ “ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐของฝ่ายบริหาร” อันเป็นไปตามหลักนิติรัฐ (legal state) ควบคุมดูแลให้การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ใช้อำนาจตามที่กฎหมายบัญญัติไว้อย่างถูกต้องเป็นธรรมให้เป็นไปตามหลักการแบ่งแยกอำนาจอธิปไตย (อำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร และอำนาจตุลาการ) ที่จะต้องมีการถ่วงดุลและตรวจสอบซึ่งกันและกัน)

ประการที่สอง เพื่อทำหน้าที่พิจารณาตัดสินข้อพิพาททางปกครองในการ “รักษาดุลยภาพระหว่างประโยชน์สาธารณะและสิทธิเสรีภาพของประชาชน” เนื่องจากการใช้อำนาจรัฐในการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของคนส่วนรวมนั้น อาจไปกระทบหรือไปละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนหรือปัจเจกชนจนเกิดเป็นข้อพิพาททางปกครองขึ้นได้ จึงจำเป็นต้องมีศาลปกครองเพื่อทำหน้าที่ในการดูแลประโยชน์สาธารณะดังกล่าวควบคู่ไปกับการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนที่ได้รับการรับรองตามกฎหมายด้วยความเป็นกลางและเป็นธรรม ภายใต้หลัก “การบริการสาธารณะต้องดำเนินไปอย่างสม่าเสมอและต่อเนื่อง”

/ประการที่สาม...

Lu

ประการที่สาม เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินข้อพิพาททางปกครองด้วย “ระบบไต่สวน” ซึ่งเป็นระบบที่ถูกออกแบบมาโดยเฉพาะสำหรับวิธีพิจารณาคดีปกครองซึ่งคู่กรณีอยู่ในสถานะที่ไม่เท่าเทียมกัน

ประการที่สี่ เพื่อทำหน้าที่ในการพิจารณาตัดสินข้อพิพาททางปกครองด้วย “ระบบตุลาการผู้เชี่ยวชาญ” ซึ่งการใช้ระบบไต่สวนในกระบวนการวิธีพิจารณาคดีและแสวงหาข้อเท็จจริงจำเป็นต้องดำเนินการโดยตุลาการผู้มีความรู้และประสบการณ์ในการบริหารราชการแผ่นดินและการใช้อำนาจตามกฎหมาย

ประการที่ห้า ศาลปกครองมีหน้าที่ในการสร้าง “หลักกฎหมายปกครอง” ที่จะป็นแนวทางในการบริหารหรือการใช้อำนาจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อสร้างสังคมธรรมาภิบาลให้เกิดขึ้นในประเทศไทย

๒) การทำหน้าที่อำนวยความสะดวกยุติธรรมทางปกครองด้วยความเป็นอิสระและด้วยความเป็นกลางของศาลปกครอง ภายใต้อำนาจการตรวจสอบที่มีความโปร่งใสและยึดโยงการตรวจสอบโดยประชาชน

เนื่องจากมีแนวความคิดบางแนวความคิดที่ต้องการยุบรวมศาลปกครองให้ไปอยู่กับศาลยุติธรรม สำนักงานศาลปกครอง จึงได้มีประเด็นต่างๆเพื่อเป็นข้อพิจารณา ๕ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นแรก การยุบรวมศาลปกครองไปอยู่กับศาลยุติธรรม จะทำให้ประสิทธิภาพการทำงานดีขึ้นอย่างไร ในเมื่อหลักการ ปรัชญา แนวคิด และวิธีพิจารณาคดีของศาลปกครองมีความแตกต่างจากปรัชญา แนวคิด และวิธีพิจารณาคดีของศาลยุติธรรม

ประเด็นที่สอง ระบบวิธีพิจารณาคดีที่แตกต่างกัน โดยศาลปกครองใช้วิธีพิจารณาคดีในระบบไต่สวน และศาลยุติธรรมใช้ระบบกล่าวหา คุณสมบัติที่ใช้ในการสรรหาผู้พิพากษา หรือตุลาการ และระบบการพัฒนาบุคลากรจึงแตกต่างกัน และหากมีการนำศาลปกครองไปรวมกับศาลยุติธรรม ผู้พิพากษาหรือตุลาการที่หมุนเวียนกันทำหน้าที่ ย่อมส่งผลให้เกิดปัญหาเกี่ยวกับการพิจารณาคดีซึ่งมีแนวคิดหรือปรัชญาที่แตกต่างกัน อันกระทบต่อคำพิพากษาหรือคำตัดสินชี้ขาดที่อาจไม่อยู่ในแนวทางที่ถูกต้องได้

ประเด็นที่สาม ประเด็นที่กล่าวว่าศาลปกครองมีคดีขึ้นสู่การพิจารณาจำนวนน้อย การตั้งศาลปกครองให้เป็นอิสระหรือเป็นเอกเทศ อาจไม่คุ้มค่าเงินงบประมาณ หากพิจารณาจากสถิติการฟ้องคดีตั้งแต่เปิดทำการศาลปกครองในวันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๕๔ จนถึงปี ๒๕๕๕ ได้มีคดีเข้าสู่การพิจารณาของศาลทั้งหมดกว่า ๘๑,๙๐๔ คดี และเป็นคดีที่ศาลพิจารณาแล้วเสร็จกว่า ๖๔,๕๕๓ คดี คิดเป็นร้อยละ ๗๙ ของคดีรับเข้าทั้งหมด โดยในปี ๒๕๕๓ มีคดีที่ฟ้องเข้ามาจำนวน ๖,๘๘๐ คดี ในปี ๒๕๕๔ มีจำนวน ๘,๒๖๗ คดี และในปี ๒๕๕๕ มีจำนวนถึง ๑๑,๖๓๕ คดี ซึ่งสูงกว่าในช่วงแรกของการเปิดทำการเป็นเท่าตัว เห็นได้ว่าสถานการณ์การฟ้องคดีปกครองมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นมาก

ประเด็นที่สี่ ที่กล่าวว่าศาลปกครองใช้อำนาจได้โดยอิสระและไม่ถูกตรวจสอบนั้น เป็นความเข้าใจที่มีความคลาดเคลื่อนจากข้อเท็จจริงเป็นอย่างมาก ซึ่งศาลปกครองได้ถูกออกแบบให้มีการตรวจสอบทั้งจากภายในและภายนอก ได้แก่ ระบบการพิจารณาคดี ๒ ชั้น ชั้นที่ ๑ เป็นการวินิจฉัยโดยองค์คณะ (ศาลปกครองสูงสุดอย่างน้อย ๕ คน ศาลปกครองชั้นต้นอย่างน้อย ๓ คน) และชั้นที่ ๒ เป็นการเสนอคำวินิจฉัยโดยตุลาการผู้แถลงคดี ทั้งนี้หากคู่กรณีไม่เห็นด้วยกับคำวินิจฉัยของศาลปกครองชั้นต้น ก็สามารถยื่นอุทธรณ์คดีต่อศาลปกครองสูงสุดเพื่อให้ตรวจสอบได้อีกชั้นหนึ่ง

สำหรับการตรวจสอบจากภายนอก เช่น การเข้ารับตำแหน่งของตุลาการศาลปกครองสูงสุด จะต้องได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาก่อนที่จะนำความขึ้นกราบบังคมทูลโปรดเกล้าฯ

/แต่งตั้ง...

แต่งตั้ง การมีคณะกรรมการตุลาการศาลปกครอง (ก.ศป.) ในการบริหารงานบุคคลและควบคุมตรวจสอบ การปฏิบัติหน้าที่ของตุลาการ ซึ่งมีทั้งผู้แทนจากรัฐสภาและผู้แทนจากรัฐบาลร่วมอยู่ในคณะกรรมการนี้ด้วย นอกจากนี้ การของบประมาณจะต้องชี้แจงแสดงเหตุผลต่อรัฐสภาเพื่อขอรับงบประมาณไปดำเนินงาน รวมทั้ง ต้องจัดทำรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปีเสนอต่อคณะรัฐมนตรี สภาผู้แทนราษฎร และวุฒิสภา เพื่อตรวจสอบ

ประเด็นที่ห้า การมีระบบศาลคู่ส่งผลให้คดีล่าช้า กรณีมีความเห็นเรื่องเขตอำนาจ ศาลที่ขัดกันเพราะต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการวินิจฉัยชี้ขาดอำนาจหน้าที่ระหว่างศาลเป็นผู้พิจารณา ในการแก้ปัญหาประเด็นนี้สามารถแก้ไขได้โดยหยาบกรณีสหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี ที่มีสถาบันตุลาการแยกเป็นอิสระต่อกันถึง ๕ ศาล โดยระบบกฎหมายเยอรมันได้วางหลักว่า หากศาลที่รับคำฟ้องพิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นคดีที่อยู่ในอำนาจตน ก็ให้รับคำฟ้องไว้พิจารณาได้โดยทันที แต่หากเห็นว่าตนไม่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาในคดีดังกล่าว ก็ให้ส่งคำฟ้องไปยังศาลอื่นที่มีอำนาจ ซึ่งศาลที่สองที่รับคำฟ้องมานั้นไม่อาจปฏิเสธได้ว่าตนปราศจากอำนาจ ทั้งนี้ หากมีการแก้ไขกฎหมายให้ประธานศาลปกครองสูงสุดซึ่งเป็นประธานศาลชำนาญการเกี่ยวกับข้อพิพาททางปกครองเป็นผู้พิจารณาว่าคดีที่ฟ้องเข้ามาอยู่ในอำนาจของศาลปกครองหรือไม่ หากคดีใดเห็นว่าไม่อยู่ในอำนาจของศาลปกครอง คดีนั้นก็จะเป็นไปอยู่ในอำนาจของศาลยุติธรรมโดยทันที ซึ่งเป็นทางแก้ไขปัญหาที่ตรงประเด็นและเกิดประโยชน์ต่อประชาชน

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔

เรื่องเพื่อพิจารณา

ร่างแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐

นายสมณ์ พรหมรส รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้ช่วยเลขาธิการฯ ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า การจัดทำแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐ เป็นการจัดทำแผนแม่บทฯ ฉบับที่ ๒ ภายใต้บทบาทของคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ สำนักงานกิจการยุติธรรม ในฐานะฝ่ายเลขานุการฯ ได้ดำเนินการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทฯ เรียบร้อยแล้ว โดยมีกระบวนการรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนจากทุกภาคส่วน การรับข้อเสนอแนะจากผู้บริหารหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม ผู้ทรงคุณวุฒิด้านกฎหมาย ด้านอาชญาวิทยา และด้านการบริหารงานยุติธรรม เพื่อให้ (ร่าง) แผนแม่บทฯ มีความสมบูรณ์ ครบถ้วน ซึ่งสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

สรุปสาระสำคัญของ (ร่าง) แผนแม่บทฯ

๑) เค้าโครงเนื้อหา

บทที่ ๑ ทบทวนแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ - ๒๕๕๕ ที่ผ่านมา

บทที่ ๒ สถานการณ์และสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานยุติธรรม

บทที่ ๓ มุมมอง ข้อคิดเห็น ความต้องการของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานยุติธรรม

/บทที่ ๔...

บทที่ ๔ เป้าประสงค์ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐

บทที่ ๕ โครงการหลักที่สำคัญซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายและยุทธศาสตร์
ของแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๗ - ๒๕๖๐

๒) (ร่าง) วิสัยทัศน์

“การบริหารงานยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพตามมาตรฐานสากล สร้างความ
เป็นธรรมและประชาชนพึงพอใจ”

๓) (ร่าง) พันธกิจ

(๑) พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานยุติธรรมที่มีมาตรฐานและ
มีแนวทางการปฏิบัติงานที่ชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับการบริการด้วยความสะดวก รวดเร็ว ถูกต้อง
เสมอภาค และเป็นธรรม

(๒) ส่งเสริมการพัฒนาองค์กรและบุคลากรในงานยุติธรรม รวมทั้งสนับสนุน
การศึกษาวิจัยและการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน

(๓) ประสานและบูรณาการความร่วมมือของหน่วยงานยุติธรรมทั้งใน
และต่างประเทศ เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนางานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับใน
ระดับสากล

๔) (ร่าง) เป้าหมาย

เป้าหมายที่ ๑ การให้บริการประชาชนของหน่วยงานในกระบวนการ
ยุติธรรม เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็วและมีค่าใช้จ่ายเหมาะสม

เป้าหมายที่ ๒ ประชาชนสามารถเข้าถึงการให้บริการของหน่วยงาน
ยุติธรรมได้อย่างเท่าเทียม

เป้าหมายที่ ๓ หน่วยงานยุติธรรมมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาค
และเป็นธรรม

เป้าหมายที่ ๔ ปริมาณและอัตราคดีที่เข้าสู่ศาลลดลง

๕) (ร่าง) ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน

ยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการประชาชน
มีวัตถุประสงค์เพื่อให้หน่วยงานยุติธรรมมีระบบการทำงานที่ทันสมัย
เป็นมาตรฐานสากล และสามารถให้บริการประชาชนได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง ประชาชนสามารถเข้าถึง
การให้บริการได้สะดวกและทั่วถึง ช่วยลดภาระค่าใช้จ่ายของหน่วยงานยุติธรรมและภาคประชาชน

โดยนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการทำงาน ขยายและปรับปรุง
สถานที่ให้บริการของหน่วยงานในพื้นที่ต่างๆ เพื่ออำนวยความสะดวกให้กับประชาชนและรองรับปริมาณคดี
ที่มากขึ้น สนับสนุนกองทุนยุติธรรมให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน และพัฒนาระบบแก้ไขฟื้นฟู
ผู้กระทำผิดให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม
มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างวินัยและจิตสำนึกในการเคารพและปฏิบัติตาม
กฎหมาย ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนากฎหมายให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับสถานการณ์และความต้องการของ
ประชาชน รวมทั้ง ส่งเสริมให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม

โดยเปิดโอกาส...



โดยเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการเสนอหรือปรับปรุงแก้ไขกฎหมายอย่างสะดวกและจริงจัง ปรับปรุงกฎหมายต่างๆ ที่มีปัญหาในทางปฏิบัติ รวมทั้งจัดทำกฎหมายที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและกฎหมายที่รองรับตามข้อตกลงระหว่างประเทศ ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้สำนักงานอัยการสูงสุดเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงความยุติธรรมที่หลากหลายและทั่วถึง รวมทั้งให้ภาคเอกชน และองค์กรปกครองท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในงานยุติธรรม

โดยกำหนดเป็นนโยบายร่วมกันที่จะนำรูปแบบของกระบวนการยุติธรรมทางเลือกต่างๆ มาใช้ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย เพื่อรองรับการดำเนินงานในทุกขั้นตอน รวมทั้งเปิดโอกาสให้องค์กรท้องถิ่น ภาคเอกชน ประชาชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้กระทรวงยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๔ การพัฒนาบุคลากรและเผยแพร่องค์ความรู้ในงานยุติธรรม
มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคลากรในงานยุติธรรมให้มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และแรงจูงใจในการปฏิบัติงาน มีคุณธรรม และมีจิตสำนึกให้บริการ รวมทั้งสร้างองค์ความรู้และนวัตกรรมเพื่อการพัฒนางานยุติธรรมของประเทศ

โดยพัฒนากลไกคัดเลือกและสรรหาบุคลากรอย่างเป็นระบบ ผูกอบรมอย่างต่อเนื่อง จัดทำมาตรฐานค่าตอบแทนของบุคลากรให้เป็นธรรมและสอดคล้องกับระดับค่าครองชีพของประเทศ รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการศึกษาวิจัยที่มีคุณภาพ และมีฐานข้อมูลการศึกษาวิจัยดำเนินงานยุติธรรมที่ทันสมัย สามารถเข้าถึงได้โดยสะดวกและรวดเร็ว ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้สำนักงานศาลยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

ยุทธศาสตร์ที่ ๕ การขับเคลื่อนและบูรณาการบริหารงานยุติธรรม
มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีกลไกประสาน ติดตามและขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติ รวมทั้งสร้างการรับรู้ เข้าใจและยอมรับในแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ

โดยจัดตั้งคณะกรรมการเฉพาะในส่วนกลาง ทำหน้าที่ประสาน ติดตาม และขับเคลื่อนการดำเนินงานในแต่ละยุทธศาสตร์ ซึ่งรับผิดชอบโดยผู้บริหารของหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้อง และคณะกรรมการระดับจังหวัด ทำหน้าที่ประสาน บูรณาการ ติดตามและขับเคลื่อนการดำเนินงาน โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธาน พร้อมทั้งจัดทำตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน เพื่อติดตาม ประเมินผล และรายงานความคืบหน้าต่อคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ ได้มอบหมายให้สำนักงานกิจการยุติธรรมเป็นหน่วยงานรับผิดชอบ

นอกจากนี้ ในแผนดังกล่าว ยังได้มีการนำเสนอโครงการหลักที่สำคัญโดยสอดคล้องกับแผนแม่บทฯ จำนวนทั้งสิ้น ๒๓ โครงการ และให้ส่วนราชการที่เกี่ยวข้องนำไปบรรจุไว้ในแผนดำเนินการเป็นรอบปีตามความจำเป็นและเหมาะสมต่อไป หรือเพื่อให้เป็นโครงการ Flagship เพื่อนำไปสู่นโยบายการพัฒนาประสิทธิภาพตามนโยบายของรัฐบาลต่อไป

/ประเด็นอภิปราย...



ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายอย่างกว้างขวาง สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑. แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ มีกรอบเนื้อหาในภาพรวมครอบคลุม และชัดเจนแล้วในเรื่องวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและยุทธศาสตร์การดำเนินงาน อย่างไรก็ตาม แผนแม่บทฯ ยังไม่มีมาตรการทางกฎหมายรองรับในการบังคับใช้ ประกอบกับแต่ละหน่วยงานมีแผนยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานอยู่แล้ว ดังนั้น ควรมีแนวทางหรือกระบวนการที่จะให้ทุกหน่วยงานยึดโยงแผนแม่บทฯ ฉบับนี้ เป็นแนวทางปฏิบัติร่วมกัน

๒. แผนแม่บทฯ ควรให้ความสำคัญและเน้นเรื่องการพัฒนาทรัพยากรบุคคล รวมถึงทัศนคติของคนในระบบงานยุติธรรมด้วย เพื่อนำไปสู่เป้าหมายของการบูรณาการงานยุติธรรมร่วมกัน นอกจากนี้ การจัดตั้งสถาบันเพื่อการยุติธรรมแห่งประเทศไทยที่มีพระเจ้าหลานเธอ พระองค์เจ้าพัชรกิติยาภา เป็นองค์ประธานและมีกรรมการเข้าร่วมจากหลากหลายฝ่ายทั้งภายในและต่างประเทศ ถือเป็น การนำมาตรฐานสหประชาชาติเข้ามาปรับใช้ภายในประเทศ ดังนั้น จึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่จะสนับสนุนการบูรณาการและพัฒนาบุคคลให้อยู่ในระดับสากลได้

๓. กรอบนโยบายที่สำคัญทางกระบวนการยุติธรรมที่ระบุในยุทธศาสตร์ประเทศ (Country Strategy) ได้กำหนดแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพขององค์กรด้านยุติธรรมไว้ จึงควรนำมาเชื่อมโยงเพื่อกำหนดเป็นโครงการหลักในแต่ละยุทธศาสตร์ เช่น เรื่องระบบศาลอิเล็กทรอนิกส์ (E-Court) โดยอาจจะกำหนดโครงการ E-Court ไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาประสิทธิภาพระบบการให้บริการประชาชน เป็นต้น เพื่อให้แผนแม่บทฯ มีความเชื่อมโยง ทันสมัย สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาล และรองรับกับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน นอกจากนี้ ควรกำหนดให้มีโครงการที่มีความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วน (Flagship) เพื่อเป็นกรอบการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีในการขอความเห็นชอบต่อไป

๔. การพัฒนาและบังคับใช้กฎหมายอย่างเสมอภาคและเป็นธรรม ถือว่ามีความสำคัญ และส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของกระบวนการยุติธรรม โครงการหลักที่หนดไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๒ บางโครงการยังไม่ตอบสนองต่อกลไกในการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างเสมอภาค และขาดโครงการปรับปรุงกฎหมายหลักที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาในชั้นสืบสวนสอบสวนและการพิจารณาคดี เช่น การบูรณาการฐานข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ต้องหาที่เข้าสู่การพิจารณาคดี เพื่อให้การพิจารณาของศาลมีความรวดเร็วมากขึ้น

๕. การกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับเป้าหมายการดำเนินงานตามแผนแม่บทฯ ต้องมีความชัดเจน เพื่อจะช่วยให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบ และสามารถดำเนินการได้อย่างสอดคล้อง รวมทั้งนำไปใช้ประโยชน์ในการติดตามประเมินผลอย่างเป็นรูปธรรม แม้ว่าจะได้กำหนดโครงการจัดทำตัวชี้วัดและติดตามประเมินผลไว้ในยุทธศาสตร์ที่ ๕ แล้ว แต่ในการจัดทำและเสนอแผนแม่บทฯ ควรกำหนดตัวชี้วัดความสำเร็จในระดับเป้าหมายไว้ก่อน

๖. ควรมีแผนภาพสรุปความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมาย ยุทธศาสตร์ แนวทางการดำเนินงานและโครงการสำคัญต่างๆ เพื่อให้มีความชัดเจนและเป็นระบบมากยิ่งขึ้น รวมทั้ง ควรมีการบูรณาการแผนงานและโครงการตามยุทธศาสตร์ระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น โครงการปรับปรุงประสิทธิภาพการบังคับคดี ซึ่งครอบคลุมภารกิจทั้งทางแพ่ง ทางอาญาและทางปกครอง แต่มีหน่วยงานที่รับผิดชอบมีเพียงกระทรวงยุติธรรม ยังขาดสำนักงานศาลปกครองร่วมรับผิดชอบ จึงควรกำหนดหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจนและครอบคลุม เพื่อประโยชน์ในการขับเคลื่อนโครงการให้มีประสิทธิภาพ รวมทั้งเพื่อเป็นข้อมูลในการขอรับการจัดสรรงบประมาณประจำปีด้วย

/๗. ปัญหาการคำ...



๗. ปัญหาการค้ามนุษย์ เป็นเรื่องที่เจ้าพนักงานในกระบวนการยุติธรรมทุกระดับ ต้องให้ความตระหนักและสนใจมากขึ้น เนื่องจากประเทศไทยถูกประเมินโดยรัฐบาลสหรัฐอเมริกาให้อยู่ในกลุ่ม ประเทศ Tier 2-Watch List คือ เป็นประเทศที่ถูกจับตามองเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นพิเศษมาตั้งแต่ปี ๒๕๕๓, ๒๕๕๔ และ ๒๕๕๕ และถูกเตือนว่ายังไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานสากลขั้นต่ำว่าด้วยการขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ เพราะการจับกุมคดีเกี่ยวกับการค้ามนุษย์ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่ยังเป็นปัญหาหนักหน่วงอยู่ ก็อาจจะถูกลดอันดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศ Tier ๓ นั้นหมายความว่า ประเทศไทยอาจเป็นประเทศที่ถูกมาตรการกีดกัน ด้านการค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกาได้

มติที่ประชุม เห็นชอบกรอบเนื้อหาของแผนแม่บทฯ ในภาพรวมในเรื่องวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมายและ ยุทธศาสตร์การดำเนินงาน โดยขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ นำความเห็นและข้อเสนอแนะจากที่ประชุมไปปรับปรุง เนื้อหาของแผนแม่บทฯ ในส่วนของตัวชี้วัดความสำเร็จในการดำเนินงาน แนวทางดำเนินงานภายใต้ยุทธศาสตร์ ต่างๆ โครงการหลักที่จะรองรับ และหน่วยงานรับผิดชอบให้ครอบคลุมและชัดเจนยิ่งขึ้น และให้นำเสนอต่อ ที่ประชุมฯ เพื่อพิจารณาในการประชุมครั้งต่อไป

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

๕.๑ การกำหนดมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของ กระบวนการยุติธรรม

นางสาวนันทรัศมี เทพดลไชย ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนากระบวนการ ยุติธรรม ได้แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่า สืบเนื่องจากนโยบายอาญาของประเทศไทยในปัจจุบัน ซึ่งเน้นการลงโทษ จำคุกเป็นหลัก ได้ส่งผลต่อจำนวนนักโทษในเรือนจำที่เพิ่มสูงขึ้นผนวกกับสภาวะปัจจุบันในเรือนจำที่ต้องรองรับ ผู้ต้องขังมากกว่า ๒ เท่าของความจุมาตรฐาน ซึ่งมากเกินกำลังของระบบราชทัณฑ์ที่จะสามารถกำกับดูแล ได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดเป็นภาวะ “นักโทษล้นคุก” ทำให้ไม่สามารถสร้างความเชื่อมั่นให้แก่สังคมได้

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทุกภาคส่วนได้มีความพยายามในการแก้ปัญหา คดีล้นศาลและนักโทษล้นเรือนจำมาอย่างต่อเนื่อง แต่อย่างไรก็ดี การดำเนินการของหน่วยงานในกระบวนการ ยุติธรรมยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุผลในทางปฏิบัติเท่าที่ควร เนื่องจากขาดการ บูรณาการและไม่มีทิศทางที่ชัดเจน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นรูปธรรม และเป็นไปในทิศทาง เดียวกัน สอดคล้องกับแผนแม่บทบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ในการส่งเสริมกระบวนการ ยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม จึงควรกำหนดให้มีมาตรการปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม โดยในหลักการเห็นควรกำหนดแนวทางให้การลดปริมาณคดี ในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ดังนี้

๑) การลดปริมาณคดีขึ้นสู่ศาลก่อนเข้าสู่กระบวนการยุติธรรม โดยมีแนวทางการ โกล่เกลี่ยโดยฝ่ายปกครอง ยุติธรรมชุมชน ความผิดอันยอมความได้ วิธีการเพื่อความปลอดภัย

๒) ขั้นการสอบสวนฟ้องร้อง โดยการใช้แนวทางการต่อรองคำรับสารภาพมาตรฐาน พิเศษแทนการดำเนินคดีอาญา (เด็ก/เยาวชน) การไกล่เกลี่ยข้อพิพาทคดีอาญาชั้นสอบสวน มาตรการปรับ มาตรการชะลอการฟ้อง การสั่งไม่ฟ้องคดีที่ไม่เป็นประโยชน์ คดีพินทุยาเสพติด การไกล่เกลี่ยข้อพิพาท ชั้นอัยการ

๓) ขั้นการพิจารณาคดี โดยการใช้แนวทางรอกการลงโทษ/รอกการกำหนดโทษ การไกล่เกลี่ยคดีอาญาชั้นศาล การไต่สวนมูลฟ้อง ข้อจำกัดในการอุทธรณ์/ฎีกา การคุมประพฤติ การลงโทษ อย่างอื่นที่ไม่อยู่ในกฎหมายอาญา การปล่อยตัวชั่วคราว

/๓) ขั้นการบังคับโทษ...



๔) ชั้นการบังคับโทษ โดยการใช้แนวทางการพักการลงโทษ การลดวันต้องโทษ การทุเลาการบังคับโทษจำคุก/ประหารชีวิต การควบคุมผู้ต้องโทษโดยเครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์ มาตรการลงโทษระดับกลาง การกำหนดสถานที่อื่นที่ใช้ในการขัง การแปลงสินทรัพย์เป็นทุน การจำคุกเฉพาะวัน การอภัยโทษ การจัดทำเรือนจำเอกชน ระบบบริหารจัดการเรือนจำ (PMS)

โดยผลการดำเนินการดังกล่าวจะนำมาซึ่ง “ประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม” อันจะเกิดผลที่สำคัญ ๓ ประการ คือ

๑. ความมั่นคงปลอดภัยในสังคม (Public Safety) ด้วยการสร้างความเชื่อมั่นว่า ระบบยุติธรรมสามารถควบคุมตัวผู้กระทำผิดได้ และป้องกันการกระทำผิดซ้ำ

๒. ประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกยุติธรรม (Efficiency) ทำให้การอำนวยความสะดวกยุติธรรมมีความทั่วถึง เท่าเทียม รวดเร็ว ถูกต้อง เป็นธรรม “ลดความเหลื่อมล้ำของสังคม” ทำให้ค่าใช้จ่ายของรัฐและประชาชนลดลง

๓. การเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ (Competitiveness) เป็นการเพิ่มกำลังการผลิต ทั้งในส่วนของนักโทษระหว่างการลงโทษ และผู้ที่พ้นโทษแล้ว ทั้งนี้ เพื่อเสริมสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และศักยภาพในการแข่งขันของประเทศ

ดังนั้น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรม ฝ่ายเลขานุการฯ พิจารณาแล้ว เห็นควรให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมดำเนินการตามยุทธศาสตร์การส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือกและการมีส่วนร่วมในงานยุติธรรม โดยพิจารณานำมาตรการดังกล่าวมากำหนดเป็นแผนที่ยุทธศาสตร์ของหน่วยงานและนำไปปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม

มติที่ประชุม เห็นชอบในหลักการ และเห็นควรให้แต่ละหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำมาตราการดังกล่าวไปกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ของหน่วยงาน โดยมอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ไปขยายความชัดเจนถึงรายละเอียดของมาตรการ และความเชื่อมโยงในแต่ละหน่วยงาน เพื่อจะนำไปกำหนดเป็นแนวทางในการพัฒนาระบบบริหารงานยุติธรรม และนำเสนอต่อคณะกรรมการฯ พิจารณาในครั้งต่อไป

๕.๒ การจัดทำมาตรฐานการจัดเก็บแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ

นายวัลลภ นาคบัว รองผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม ผู้ช่วยเลขานุการฯ ได้รายงานให้ที่ประชุมทราบว่า ปัจจุบัน “รัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์” (e-Government) คือ วิธีการในการบริหารจัดการภาครัฐสมัยใหม่ โดยการนำเอาเทคโนโลยีสารสนเทศและระบบเครือข่ายสื่อสารมาเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการของภาครัฐ รวมทั้งปรับปรุงการให้บริการแก่ประชาชน บริการงานทางด้านข้อมูลและสารสนเทศ ซึ่งในงานด้านกระบวนการยุติธรรมได้มีระบบฐานข้อมูลทะเบียนประวัติอาชญากร (Criminals Database Operating System) หรือ CDOS เป็น e-Government ประเภทหนึ่งที่ใช้ในการแกะรอยติดตามตัวผู้กระทำความผิดมารับโทษตามกฎหมาย โดยแบ่งระบบข้อมูลเป็น ๕ ระบบ คือ ๑) ระบบข้อมูลหมายจับ ๒) ระบบข้อมูลบุคคลพ้นโทษ ๓) ระบบข้อมูลบัญชีประวัติการกระทำความผิด ๔) ระบบข้อมูลแผนประทุษกรรม ๕) ระบบข้อมูลประวัติอาชญากร

อย่างไรก็ตาม นอกจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ยังมีหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมหลายหน่วยมีการจัดเก็บแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือ และมีความพยายามในการพัฒนาระบบและมาตรฐานในองค์กรของตนเอง ทำให้เกิดความซ้ำซ้อน และไม่เป็นมาตรฐานเดียวกันและไม่เป็นมาตรฐานสากล เป็นภาระทางงบประมาณแก่รัฐบาล ประกอบกับปัจจุบันสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) หรือ สรอ. อยู่ระหว่างการปรับปรุงมาตรฐานการจัดเก็บข้อมูลส่วนบุคคลร่วมกับกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย และส่วนหนึ่งก็จะมีการจัดเก็บแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือในระบบดังกล่าวด้วย

/ดังนั้น เพื่อ...



ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาความซ้ำซ้อนและลดภาระทางด้านงบประมาณ จึงเห็นควรให้ ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานปลัดกระทรวงยุติธรรม เป็นองค์กรหลักในการจัดทำและ พัฒนาระบบแผ่นพิมพ์ลายนิ้วมือกลางของกระบวนการยุติธรรม พร้อมจัดตั้งอนุกรรมการขึ้นมารับผิดชอบ

ประเด็นอภิปราย

ที่ประชุมได้มีการอภิปรายถึงประเด็นในเรื่องระบบการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของหลายหน่วยงาน และยังไม่มีการเชื่อมโยงข้อมูลที่ครบถ้วนสมบูรณ์เท่าที่ควร ดังนั้น การมีศูนย์กลางในการเชื่อมโยงฐานข้อมูล จะส่งผลให้กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น ซึ่งผู้แทน สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ชี้แจงต่อที่ประชุมว่า ทางสำนักงานฯ ได้มีระบบฐานข้อมูลจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือ มาอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น ในประเด็นของการมอบหมายให้หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ เห็นควรจะต้องมีการ ประชุมหารือร่วมกันอีกครั้ง

มติที่ประชุม การดำเนินการครั้งนี้ยังขาดรายละเอียดถึงความเป็นมาและเป็นไป แนวทางและ รูปแบบที่เหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุด เนื่องจากกระบวนการจัดเก็บลายพิมพ์นิ้วมือมีหลายหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบ และได้มีการพัฒนามาเป็นเวลานาน จึงขอให้กระทรวงยุติธรรมประสานหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อประชุมหารือร่วมกันในการกำหนดแนวทางการดำเนินงานต่อไป

๕.๓ ข้อหารือในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรม

นายชัยเกษม นิติสิริ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม ในฐานะรองประธาน กรรมการฯ ได้มีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับศาลยุติธรรมในการดำเนินงานด้านกระบวนการยุติธรรม ซึ่งเป็นปัญหา เร่งด่วน ๓ ประการ คือ

ประเด็นที่ ๑ การพิจารณาให้ความสำคัญกับคดีการค้ามนุษย์ และคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Person TIP Report) โดยรัฐบาลสหรัฐอเมริกา ได้ประเมินสถานการณ์ประเทศไทยว่าเป็นประเทศที่ถูกจับตามองเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นพิเศษ (Tier ๒-Watch List) ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๓ - ๒๕๕๕ และถูกตักเตือนในประเด็นการไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานสากลขั้นต่ำว่าด้วยการขจัดปัญหาการค้ามนุษย์ เนื่องจากการจับกุมคดีและการพิจารณาคดี ไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ทั้งนี้ หากประเทศไทยยังคงถูกประเมินให้อยู่ในอันดับดังกล่าวอย่างต่อเนื่อง จะส่งผลต่อการถูกลดอันดับให้อยู่ในกลุ่มประเทศ Tier ๓ อันก่อให้เกิดผลกระทบในการถูกมาตรการ กีดกันด้านการค้าจากประเทศสหรัฐอเมริกา ดังนั้น จึงขอความร่วมมือศาลยุติธรรมในการพิจารณาเร่งรัดและ ให้ความสำคัญกับคดีการค้ามนุษย์เป็นพิเศษ รวมทั้งการเร่งรัดและให้ความสำคัญคดีที่เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัด ชายแดนภาคใต้ เพื่อป้องกันการขยายผลจากผู้ก่อความไม่สงบและผลกระทบด้านจิตใจของประชาชนในพื้นที่

ประเด็นที่ ๒ การแก้ไขปัญหาผู้ต้องขังล้นเรือนจำ โดยขอความอนุเคราะห์ ศาลยุติธรรมในการใช้ดุลยพินิจให้สิทธิประกันตัวระหว่างการพิจารณาคดีของผู้ต้องหา เพื่อลดปัญหาความ แออัดภายในเรือนจำ รวมทั้งให้เป็นไปตามหลักสิทธิมนุษยชนที่ระบุไว้ในรัฐธรรมนูญที่ว่า ในคดีอาญาต้อง สันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหา หรือจำเลยไม่มีความผิด

ประเด็นที่ ๓ การจัดตั้งศาลยุติธรรมและแผนกคดีในศาลยุติธรรมในพื้นที่ต่างๆ โดยได้ขอความร่วมมือทางศาลยุติธรรมในการประสานข้อมูลถึงแผนการดำเนินการจัดตั้งศาลยุติธรรม ก่อนมี การประกาศพระราชบัญญัติจัดตั้งศาลและการขอรับจัดสรรงบประมาณ เพื่อให้หน่วยงานอื่นในกระบวนการ ยุติธรรม สามารถจัดเตรียมสถานที่ อัตรากำลัง และงบประมาณอื่น ๆ เพื่อรองรับการจัดตั้งศาลยุติธรรมและ แผนกคดีในศาลยุติธรรมต่างๆ ได้

ทั้งนี้ ทางผู้แทนสำนักงานศาลยุติธรรมจะนำประเด็นดังกล่าวไปปรึกษาหารือภายใน ถึงแนวทางการแก้ไขปัญหาต่อไป

/นอกจากนี้...



นอกจากนี้ พลตำรวจเอกประชา พรหมนอก รองนายกรัฐมนตรี ประธานกรรมการฯ ได้มอบหมายกระทรวงยุติธรรมไปพิจารณาขับเคลื่อนให้ระบบบริหารงานยุติธรรมในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ตามภารกิจที่ได้รับมอบหมายจากศูนย์ปฏิบัติการคณะกรรมการขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศปก.กปต.) ที่กำหนดให้มียุติธรรมส่วนหน้าออกไปอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้กับประชาชนในพื้นที่ พร้อมทั้งมอบหมายทางสำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการแก้ไขปัญหาชาวโรฮิงญาที่ลักลอบเข้าประเทศ โดยเฉพาะเรื่องความแออัดของสถานที่กักกัน และประสานกระทรวงสาธารณสุขในการดูแลด้านสุขอนามัยด้วย

มติที่ประชุม รับทราบ

เลิกประชุมเวลา ๑๓.๐๐ น.



(นายสายชล ยังรอด)

ผู้อำนวยการกองงานคณะกรรมการการยุติธรรมแห่งชาติ
ผู้จดยางานการประชุม



(นายวิทยา สุริยะวงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักงานกิจการยุติธรรม
เลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ
ผู้ตรวจรายงานการประชุม